

A közhasznú tevékenységről szóló rövid tartalmi beszámoló

Autonomía Alapítvány 2013

Nun András - igazgató

Tartalom

EU-s forrásokkal a romák integrációjáért.....	2
A programról.....	2
Mi történt 2013-ban?	2
Egy gondolat a jövőről	3
Polgármesterek EU forrásokkal a romák integrációjáért (MERI)	4
A programról.....	4
Mi történt 2013-ban?	5
Egy gondolat a jövőről	5
Mentor	6
A programról.....	6
Mi történt 2013-ban?	7
Egy gondolat a jövőről	7
SIMS (Social innovation and mutual learning on Micro-savings in Europe - Társadalmi innováció, kölcsönös tanulás illetve kisösszegű megtakarítások Európa szerte) program.....	8
A programról.....	8
Mi történt 2013-ban?	10
Egy gondolat a program jövőjéről.....	11
Kiegészítő Támogatások Program.....	12
A programról.....	12
Mi történt 2013-ban?	13
Egy gondolat a jövőről	13
Közösségi felzárkóztatás a mélyszegénységben élők integrációjáért program szakmai koordinációja. TÁMOP 5.1.3. - Közösségi felzárkóztatás a mélyszegénységben élők integrációjáért I. komponens	14
A programról.....	14
Mi történt 2013-ban?	15
Planning program	16
A programról.....	16
Svájci-Magyar Civil Alap.....	18
A programról.....	18
Mi történt 2013-ban?	19
EGT/Norvég Civil Támogatási Alap	23
A programról.....	23
Mi történt 2013-ban?	24
Egy gondolat a jövőről	25
Kapacitásfejlesztő tanulmányút Spanyolországban.....	26
A programról.....	26
Mi történt 2013-ban?	26

EU-s forrásokkal a romák integrációjáért

Forrása/támogató

Open Society Foundations

Teljes költségvetés

80.606.921 Ft

Tárgyévben felhasznált összeg

64.418.070 Ft

Közhasznú tevékenység megnevezése

Nemzeti etnikai és kisebbségekkel kapcsolatos tevékenységek

Közhasznú tevékenységhez kapcsolódó közfeladat, jogszabályhely

2011. évi CLXXIX. törvény a nemzetiségek jogairól

A programról

Olyan, uniós és hazai forrásokra pályázni szándékozó, önkormányzatok, roma szervezetek, intézmények segítése, amelyek – humán, társadalmi, szociális, egészségügyi, közösségi, kulturális fejlesztéssel kapcsolatos – részben vagy egészében a romák integrációját célzó projektekben gondolkodnak.

Hozzájárulás az öt országban futó program sikeréhez: Kísérlet arra, hogy lehet-e és hogyan lehet eljuttatni a roma integrációt fontosnak tartó pályázati szereplőket EU-s forrásokig, úgy hogy az valóban részvételi lehetőséget biztosítson a romák számára a projektciklus minden pontján.

Modellek, módszertanok kipróbálása, muníció gyűjtése egy különböző szinteken érvényes stratégiai csomag kidolgozásához a nemzetközi program számára. Fejlesztett projektek, a fejlesztési folyamat követésén keresztül igazolni a modellek működtethetőségét – projektgenerálás, mint megtérülő szolgáltatás kipróbálása.

Mi történt 2013-ban?

Egészségvédelemmel, közösségfejlesztéssel, ifjúságüggyel foglalkozó, kísérleti foglalkoztatási roma integrációs projekteket fejlesztettünk Európai Unió pályázati kiírásokra.

Az igazán kezdő szervezetek számára képzésből, négy hazai és három külföldi tanulmányútból és egy kisadományi programból álló fejlesztési programot indítottunk 25 településről érkező roma aktivisták és önkormányzati munkatársak számára.

A programmal kapcsolatos tapasztalatainkat megosztottuk több hazai és nemzetközi fórumon, műhelynapokat szerveztünk több a roma integrációt érintő témában: pl. lakhatás,

pénzügyi fejlesztés területén. Fórumot szerveztünk az EU-s programok tervezését segítő, melyen civil szereplők ismerkedhettek meg illetve véleményezhették az operatív program első változatát.

A program számokban

- Roma integrációs projektek megvalósítására partnerség építés segítése 37 településen;
- Projekttervező képzés strukturális alapokra 61 résztvevő számára;
- Négy hazai és három külföldi tanulmányút szervezése önkormányzati munkatársak és roma aktivisták számára;
- 9 kis roma integrációs közösségi program támogatása;
- 14 fejlesztett EU-s kiírásra beadott roma integrációs projekt
-

Egy gondolat a jövőről

Ugyan az év az EU-s programozási ciklus végére esett, s ilyen formán csak szerény számban jelentek már meg kiírások, – vagyis a korábbi évekhez képest jóval kevesebb és összegében szerényebb fejlesztést tudtunk segíteni – így is világos, hogy ilyen szolgáltatásra szükség van, hiszen jobban felépített, hatékonyabb programok valósíthatók meg ennek segítségével. Mivel a következő év szintén forrásszegény lesz, arra kell fókuszálnunk ebben a programban, hogy minél több helyi szereplőt felkészítsünk a várhatóan 2014 végén, 2015 elején megnyíló uniós források fogadására. Vagyis közösségi tervezés módszerével szülessenek stratégiák, majd ezekből konkrét akció- és projekttervek, amelyekre építve gyorsan és sikeresen pályázatok készíthetők.

Polgármesterek EU forrásokkal a romák integrációjáért (MERI)

Forrás/Támogató

Open Society Foundations

Támogatás teljes összege

10.014.458 Ft

Tárgyévben felhasznált összeg

2.195.042 Ft

Közhasznú tevékenység megnevezése

Nemzeti etnikai és kisebbségekkel kapcsolatos tevékenységek

Közhasznú tevékenységhez kapcsolódó közfeladat, jogszabályhely

2011. évi CLXXIX. törvény a nemzetiségek jogairól

A programról

A Polgármesterek EU forrásokkal a romák integrációjáért program egy hálózati együttműködés alapjait teremtette meg. Olyan magyarországi településeket, polgármestereket fog egybe, akik a romák befogadása terén jó gyakorlatokkal rendelkeznek, illetve helyi tevékenységeiket szeretnék továbbfejleszteni. A program háttérét az a felismerés adta, hogy a Strukturális Alapok forrásai kevésbé jutnak el lokális szintre, ez fokozottan érvényes a társadalmi kirekesztettség terén. Az Európai Bizottság támogatásával elindult program erősíteni szeretné azokat a kezdeményezéseket, amelyek helyben befogadó (inkluzív) módon használják a közösségi forrásokat.

Mi történt 2013-ban?

2013. március 25-én nyitókonferenciát tartottunk a hálózat iránt érdeklődő települések részére, ahol bemutatásra került a MERI program munkaterve. A konferenciát követően 16 polgármester írta alá a hálózati csatlakozási nyilatkozatot.

A tényleges tevékenységek 2013 októberében tudtak elindulni, a támogató OSI-val egy 5 hónapos szerződést kötöttünk. A 2014. évi tevékenységek előkészítése folyt ebben az időszakban. Közfoglalkoztatási workshopot, kommunikációs tréninget, tanulmányutat készítettünk elő.

Kötelező feladatunk volt a www.logincee.org internetes honlap adatbázisának (LOGIN) rendszeres frissítése, releváns hírek és szakmapolitikai anyagok feltöltése. Valamennyi feladatunk során együttműködő partnerünk volt a Települési Önkormányzatok Országos Szövetsége.

Egy gondolat a jövőről

A program 2014. június – 2015. május közötti folytatására új pályázatot nyújtottunk be az OSI felkérésére. Ebben az időszakban a hazai és nemzetközi tanulmányutak, a tréningek és képzések mellett 3 kollégával helyi szinten is nagyobb hangsúlyt kívánunk fordítani arra, hogy a települések felkészültek legyenek a 2014-2020 közötti programozási időszak társadalmi befogadással kapcsolatos forrásainak fogadására.

Mentor

Forrása/támogató

Open Society Foundations

Teljes költségvetés

41.654.470 Ft

Tárgyévben felhasznált összeg

6.363.705 Ft

Közhasznú tevékenység megnevezése

Nemzeti etnikai és kisebbségekkel kapcsolatos tevékenységek

Közhasznú tevékenységhez kapcsolódó közfeladat, jogszabályhely

2011. évi CLXXIX. törvény a nemzetiségek jogairól

A programról

A Mentor program célja, hogy roma integrációt szolgáló projektek a megvalósítási szakasz idején különböző szakértői támogatásokat kapjanak, amik segítik a projektek minél hatékonyabb megvalósulását. A szakértői segítség egyaránt érinti a technikai megvalósítással összefüggő kérdéseket valamint az adott projektekhez kapcsolódó egyéb szakértők biztosítását.

A mentori szolgáltatások területei:

- projekt megvalósítók támogatása a minőségellenőrzésben, a roma integrációt érintően,
- projektértékelés és hatásvizsgálatok segítése,
- partnerség kialakításának támogatása roma szervezetek és projektmegvalósítók között,
- ESZA típusú programok megvalósításához szükséges technikai és menedzsment készségek elsajátítása.

A program keretein belül három főbb támogatástípust nyújtottunk:

a) technikai jellegű szolgáltatások: projektmenedzsment tréningek, projekt adminisztrációval kapcsolatos támogatás, szakértői támogatás elsősorban a pénzügyi adminisztráció és a közbeszerzések területén.

b) szakértői szolgáltatások: projektindításokhoz kapcsolódó akciótervek, megvalósítási tervek tervezése, projekt előrehaladási jelentések, jelentések segítése, a projekt kommunikációja. (A projektek kellőképpen előkészítettek a pályázati szintre, de heti, havi szintű megvalósítási tervek nem tartalmaznak, ehhez kell segítség).

c) szervezeti szintű támogatás: csapatépítés, konfliktus-kezelés.

Mi történt 2013-ban?

2013-ban a Mentor program a Kiegészítő Támogatások Programmal együttműködésben nyújtott szolgáltatásokat. A programot kinyitottuk a nem az Autonómia Alapítvány által fejlesztett, de roma integrációt célzó projektek felé is. Ennek eredményeként LEADER-es és tanoda projektek is bekerültek a programba. Utóbbiakkal kapcsolatosan 2013 decemberében egy műhelynapot is szerveztük, ami a tanoda projekteket megvalósító szervezetek hálózattá alakulásához, szakmai együttműködéséhez kívánt segítséget nyújtani. A program 2013. december 31-én fejeződött be.

A program számokban

projekt típusa	Projektek száma	Mentori, szakértői napok	Mentorált projektek költségvetése (HUF)
Kulturális	1	1	1 000 000
Oktatási	19	59	741 341 000
Foglalkoztatási	3	51	229 000 000
Egészségügyi	2	5	20 000 000
Lakhatási	1	3	28 900 000
Infrastrukturális fejlesztés	2	8	30 000 000
Ifjúsági	2	6	6 000 000
Egyéb	1	26	56 000 000
Összesen	31	159	1 112 241 000

Egy gondolat a jövőről

A program 2013. december 31-én befejeződött, mentorálási tevékenységre a továbbiakban az EU-s forrásokkal a romák integrációjáért program keretében kerül sor.

SIMS (Social innovation and mutual learning on Micro-savings in Europe - Társadalmi innováció, kölcsönös tanulás illetve kisösszegű megtakarítások Európa szerte) program

Forrása/támogató

Levi Strauss Foundation

European Commission DG Employment, Social Affairs and Inclusion

Open Society Foundations

A program teljes költségvetése

41.363.180 Ft

Tárgyévben felhasznált összeg

16.733.391 Ft

Partner szervezetek

Réseau Financement Alternatif (Belgium)

Agence Nouvelle des Solidarités Actives (Franciaország)

The Financial Inclusion Center (Egyesült-Királyság)

Crédoc (Franciaország)

Közhasznú tevékenység megnevezése

Nemzeti etnikai és kisebbségekkel kapcsolatos tevékenységek

Közhasznú tevékenységhez kapcsolódó közfeladat, jogszabályhely

2011. évi CLXXIX. törvény a nemzetiségek jogairól

A programról

A project céljai:

- Négy Európai Unió tagországban olyan társadalmi innovációk kifejlesztése, kipróbálása és értékelése, melyek fő célja a társadalmi-, szociális kirekesztettség mérséklése. Olyan programelemek kidolgozása melyek a társadalmi kirekesztettség mérséklését a kis összegű megtakarítások népszerűsítése illetve gyakorlatban való alkalmazása útján valósítják meg illetve olyan helyi projektek megvalósítása, mely során a mélyszegénységben élők, vagy alacsony jövedelmű háztartások megtakarítanak, illetve pénzügyi tudatosságuk nő;

- A pénzügyi tudatosság növelésében lehetséges résztvevő kulcsszereplők (állami szervek, helyi önkormányzati szereplők, civil szervezetek, pénzügyi szolgáltatók stb.) közötti együttműködés erősítése;
- Objektív adatok biztosítása és a tapasztalatok átadása a témában érintettek számára;
- Bővítse, terjessze a döntéshozók felé azokat az ismereteket, melyek a kisösszegű megtakarításokkal kapcsolatosak;
- Érzékenyítse illetve erősítse a döntéshozókat a téma iránt illetve bővítse információjukat, ezzel elősegítse, hogy a politikai döntéshozatal társadalmi integrációt érintő kérdéseiben erősebb hangsúlyt fektessenek a pénzügyi tudatosság előmozdítására, mely egyik eszköze a társadalmi integrációnak.

A SIMS projekt során a fenti célok a következő tevékenységgel valósultak meg:

1. Kis-összegű megtakarításokat elősegítő kísérleti-projektek 4 Európai Unió tagországban:

A projekt 12 hónapos időtartama alatt négy különböző kísérleti-projekt valósult meg párhuzamosan, négy különböző Európai Unió tagállamban (Belgiumban, Franciaországban, az Egyesült Királyságban illetve Magyarországon). A pilot projektek a kisösszegű megtakarítások elősegítését célozták meg az alacsony-jövedelmű háztartások körében. A négy Európai Unió tagállamban eltérő módszerű programok valósultak meg, melyek minden esetben az adott tagország gazdasági-társadalmi kontextusába illeszkedtek.

Magyarországon az Autonómia Alapítvány által megvalósított projekt három módszert alkalmazott a program során. Egyfelől pénzügyi képzést nyújtott (mind gyakorlati mind elméleti formában), másfelől a csoportokat, így a programban résztvevőket is szoros mentori jelenlét segítette, harmadrészt kiegészítő támogatás nyújtott, mely ösztönözte a megtakarításokat. A magyarországi projektrész céljai közé tartozott, hogy elősegítse a pénzügyi tudatosság növekedését illetve a megtakarítás fontosságát az alacsony jövedelmű és történelmileg hátrányos helyzetű csoportok, mint például a romák körében.

A magyarországi SIMS projekt három különböző pénzügyi, oktatási és fejlesztési módszert tesztelt és hasonlított össze:

- [CAF \(Comunidades Autofinanciadas\) Módszer](#): ebben a módszerben a résztvevők csoportot alakítanak, ami egy mentor koordinálásával, segítségével kel életre. A mentorok a programban résztvevőkkel szoros kapcsolatban álló emberek (roma vezetők, a települések kulcsszereplői az Észak-magyarországi régióban fekvő Cseréhati tájegységen illetve Dél-dunántúli régióban, Tolna és Somogy megyében), akik nem csak mentorként, hanem tagként is részt vesznek a csoportok működésében. A csoporttagok egy zárt pénzügyi közösséget hoznak létre, melyben egyfelől közös tőkét akumulálnak, másfelől közös hitelkeretet hoznak létre, melyből kölcsönöket vehetnek fel a csoport működése során. A felvett kis összegű kölcsönöket különféle kis összegű beruházási célokra fordíthatják. A csoport működése során, csoporton kívüli tőke nem áramlik a csoport közös kasszájába, sem a csoporton kívülre nem áramlik tőke, mivel a kölcsönügyletek nem folyósíthatóak nem a csoporthoz tartozóknak. Mivel a csoporttagok egymásra vannak utalva a pénzügyi sikeresség érdekében, a CAF módszer erős közösségi összetartást is kialakít a csoporttagok körében. Ezen felül a csoporttagok a csoport működése közben, gyakorlatban sajátítják el a pénzügyi tervezés és gazdálkodás módszereit.

- [Esélykassza](#): a módszer története 2009-be nyúlik vissza, amikor Magyarországon először az Autonómia Alapítvány kipróbálta egy pilot program keretében ezt a pénzügyi technikát. A SIMS program során a 2009-ben kipróbálthoz hasonló módon, átlagosan 6-10 csoporttaggal új csoportok alakulnak új helyszíneken.. Az Esélykassza módszerben a csoporttagok előtakarékoskodnak majd, a csoport közös megtakarításához kiegészítő hiteltőke társul, és ebből a keretből helyezhetőek ki a hitelek a csoporttagok számára. A csoportok a működésük során a hitelfelvételeket úgy tervezik meg, hogy segítségükkel el lehessen kerülni a "válsághitelek" illetve az illegális pénz-hitelezők szolgáltatásait. A csoportok működését ebben a módszerben is mentorok segítik. A pénzügyi képzés, a pénzügyi tudatosság fejlesztése az Esélykassza módszerében is a gyakorlat szerves részét képezi, havonta pénzügyi képzések is fejlesztik a résztvevők pénzügyi tudását.
- [IDA \(Individual Development Accounts – Egyéni Megtakarítási Számla\) - Lakhatás program](#): Ez a módszer két elemből áll. Egyfelől a résztvevők a program ideje alatt a saját bankszámlájukon havi rendszerességgel előtakarékoskodnak, másfelől magában foglal egy azonos összegű támogatást, mely hozzásegíti a résztvevőket ahhoz, hogy elérjék a megtakarítási céljaikat. Az előtakarékoskodás egyfelől motiválja a programban résztvevőket a megtakarításra, másfelől így jogosulttá válnak a kiegészítő támogatásra. Az egyéni megtakarítás és a kiegészítő támogatás összege lakhatási illetve olyan célokra fordítható, ami segít vagy stabilizálni a háztartás gazdálkodását vagy hosszútávú befektetést jelent (*asset buliding*). A módszer célja, hogy az alacsony jövedelmű háztartások körében javuljanak a gyenge lakhatási körülmények és ezen keresztül javuljanak a háztartások életkörülményei is. A módszer kiegészül pénzügyi tréningekkel, melyek átadják a pénzügyi gondolkodás és a megtakarítás elveit és módszereit. Fontos eleme a képzésnek, program filozófiájának az energiahatékonyság növelése olyan tudással és eszközökkel, amelyek reálisan alkalmazhatók a célcsoport körében.

A programot az Autonómia Alapítvány a helyi önkormányzatokkal, a Mikrohitel Zrt.-vel, és a NOBA Közösségi Kölcsön NonProfit Kft.-vel, mint pénzügyi, illetve kölcsönt nyújtó partnerekkel együttműködve valósította meg. Helyi együttműködést kötöttünk továbbá a településeken működő takarékszövetkezetekkel is.

Mi történt 2013-ban?

A négy Európai uniós tagországban folyó SIMS projektek összehasonlítását egy független külső értékelő szervezet a CREDOC végezte el együttműködésben a nemzeti partnerszervezetekkel illetve az RFA-val.

Az értékelés célja, hogy kimutassa, mérje azokat a hatásokat és változásokat, amelyek a megtakarítási magatartás és költségvetési ismeretek terén változtak a projektek hatására az egyes országok projekt-résztvevőinek a körében. Az értékelés figyelembe vette az eltérő nemzetek társadalmi-, gazdasági-, szociális kontextusait és az országok eltérő projektjeinek a céljait. Az értékelés a projektek összehasonlításán túlmenően elemzést nyújt a lakosság pénzügyi tudatosságáról illetve pénzügyi ismereteiről is.

Konferenciát szerveztünk a „Pénzügyi fejlesztő illetve energiahatékonysági programok hatásai a mélyszegénységben élők körében” címmel Budapesten, Miskolcon és Pécsen. Ezek a rendezvények a projekt kutatási eredményeinek nyilvánosságához járultak hozzá.

Egy gondolat a program jövőjéről

A program 2013 szeptemberében véget ért. A projekt keretében létrehozott CAF csoportok a programzárás után is tovább működnek. Az Autonómia Alapítvány nyitott a program keretében fejlesztett módszereket használó csoportok megalakításának segítésére, a tapasztalatok szélesebb körű megosztására.

Kiegészítő Támogatások Program

Forrás/Támogató

Open Society Foundations

Támogatás teljes összege

94.668.882 Ft

Tárgyévben felhasznált összeg

58.508.136 Ft

Közhasznú tevékenység megnevezése

Nemzeti etnikai és kisebbségekkel kapcsolatos tevékenységek

Közhasznú tevékenységhez kapcsolódó közfeladat, jogszabályhely

2011. évi CLXXIX. törvény a nemzetiségek jogairól

A programról

A Kiegészítő Támogatások Program az „EU forrásokkal a romák integrációjáért” program kiegészítő szolgáltatása. Az Európai Unió Strukturális Alapjaiból támogatott projektek olyan kihívások elé állíthatják a megvalósító szervezeteket, melyekhez a támogatótól nem minden esetben kapnak intézményesített segítséget. Még az alaposan előkészített projektek esetében is támogatást igényel a projektmenedzsment, a szakmai megvalósítók feladata. A projektek zökkenőmentes pénzügyi lebonyolítása ugyancsak alapos előkészületeket igényel; a részleges vagy teljes mértékű elő utófinanszírozás pénzügyi nehézségeket okozhat a szervezet életében. A Kiegészítő Támogatások Program – a Mentor programmal együttműködésben – a fenti problémákra való felkészüléssel, és következetes, a végrehajtást támogató szakértői segítségnyújtással, továbbá szükség esetén pénzbeli támogatással is segíti a kedvezményezetteket.

Mi történt 2013-ban?

A 2012 májusában indult program 2013-ban lehetőségeihez mérten teljes kapacitással működött. A mentor programmal együttműködésben a tanodát működtető szervezetekkel vettük fel a kapcsolatot.

A 2013. év során 24 támogatásban részesült szervezettel voltunk kapcsolatban; velük összesen 30 élő szerződésünk volt 30 projektre. A szervezetek által bonyolított projektek túlnyomó része a Strukturális Alapokból nyert támogatást, néhányat más alapok finanszíroztak (Svájci – Magyar Civil és Ösztöndíj Alapok, Fiatalok Lendületben Program, VELUX Alapítvány).

A 30 projektből 21 részesült vissza nem térítendő, 12 projekt visszatérítendő támogatásban, 3 projekt részére mindkét típusú támogatást biztosítottunk. A visszatérítendő támogatások visszafizetése általában késett az eredetileg tervezett időponthoz képest – különösen igaz ez a LEADER finanszírozású projektekre –, de kezelhetetlen támogatásunk nem volt.

A program eljárásrendje kiegészült egy, a jelentkezési folyamatba épített pénzügyi tervvel, az ESZA / ERFA által finanszírozott projektek kedvezményezettjeitől egy cash-flow elkészítését is kértük, ehhez egy sablont készítettünk. Ezzel a szervezetek pénzügyi – menedzsmenti kapacitásait kívántuk fejleszteni.

Összefüggésben a kevés PGF nyertes projekttel, látható volt, hogy a program eredetileg tervezett pénzügyi kapacitásai meghaladják a program futamidejére kalkulálható igényeket, ezért a program befejezési idejének módosítását kértük a támogatótól, melyet 2014. március 31-i határidővel engedélyezett.

Egy gondolat a jövőről

2014-ben minden bizonnyal lecsökken az új kérelmek száma, mert újabb pályázati konstrukciók alig kerültek meghirdetésre, így a nyertes projektek, ezzel együtt a potenciális jelentkezők száma várhatóan lecsökken. Kivételt jelenthetnek ez alól a LEADER projektek, melyek jellemzően visszatérítendő támogatások biztosításában lehetnek érdekeltek.

Közösségi felzárkóztatás a mélyszegénységben élők integrációjáért program szakmai koordinációja. TÁMOP 5.1.3. - Közösségi felzárkóztatás a mélyszegénységben élők integrációjáért I. komponens

Forrás/Támogató

Európai Unió/Magyar kormány

A teljes összeg

296 795 017 Ft/ ebből a ránk eső rész 151 159 252 Ft

Tárgyévben felhasznált összeg

38.200.252 Ft

Együttműködő szervezetek

Közösségfejlesztők Egyesülete, Szociális Szakmai Szövetség, VÁTI

Közhasznú tevékenység megnevezése

Nemzeti etnikai és kisebbségekkel kapcsolatos tevékenységek

Közhasznú tevékenységhez kapcsolódó közfeladat, jogszabályhely

2011. évi CLXXIX. törvény a nemzetiségek jogairól

A programról

A „Közösségi felzárkóztatás a mélyszegénységben élők integrációjáért” program 2010-ben azzal a céllal indult, hogy a szociális munka, a közösségfejlesztés, valamint a település- és vidékfejlesztési szakmák eszközrendszerével és együttműködésével segítse a mélyszegénységben élők társadalmi integrációját, mérsékelje a *szegénység mélyülését, újratermelődését és területi terjedését*. A közösségi kapcsolatok fejlesztését, egyes közszolgáltatások helyi szükségletekhez igazítását, valamint az érintett települések lakosságának aktivizálását a fenti célok elérésének eszközeiként jelölte meg a kiírás.

A támogatási program keretében 2011 és 2014 között 25 helyi projekt valósul meg a Dél-Dunántúl, Dél-Alföld, Észak-Alföld és Észak-Magyarország régiók leghátrányosabb helyzetű térségeiben.

A helyi projektek megvalósítóinak külső szakmai támogatójaként már a pályázati szakasztól kezdve nyomon követtük a konstrukció keretében megvalósult programokat. A támogató szolgáltatás és a projektekkel folytatott együttműködés tanulságai alapján szakmai és módszertani összefoglalókat és ajánlásokat készítettünk, amelyek mind a terepen dolgozó szakemberek, mind a döntéshozók számára hasznosak lehetnek a program befejezése után is.

Mi történt 2013-ban?

A program negyedik évében, helyi konzultációk, műhelymunkák és képzések révén segítettük a lokális projektek megvalósítását. Szupervíziót biztosítottunk a programokat megvalósító szakemberek számára. Befejeződött a saját fejlesztésű „Adósságcsapda és mélyszegénység” című képzési csomagunk akkreditációja. Elkészült a program hatásvizsgálatának első részjelentése („A mélyszegénységben élők helyzete Magyarország legszegényebb kistérségeiben – kutatási beszámoló – A TÁMOP5.1.3 program hatástanulmánya első adatfelvételének eredménye”) és lezárult a kutatás második adatfelvétele. Véglegesítettük és nyilvánossá tettük a támogatási program tapasztalatai alapján összeállított, a tervezésben résztvevő döntéshozóknak szóló ajánlásainkat.

Az elkészült írott anyagok és filmek megtalálhatók a www.melyszegenysegy.hu oldalon.

A program számszerűsíthető eredményei 2013-ban

Tananyagfejlesztés	1 akkreditált tananyag
„Adósságcsapda és mélyszegénység” – 60 órás képzés	2 alkalom, résztvevő
„Korai képességgondozás” – 25 órás képzés	20 résztvevő
Területi szakmai műhelyek	6 műhely, 68 résztvevő
Tematikus szakmai műhelyek (országos)	3 műhely, 50 résztvevő
Hatásvizsgálat	Kérdőíves adatfelvétel (2. kör) 1000 fős mintán

Planning program

Forrása/támogató

Open Society Foundations

Teljes költségvetés

10.931.616 Ft

Tárgyévben felhasznált összeg

4.646.871 Ft

Közhasznú tevékenység megnevezése

Nemzeti etnikai és kisebbségekkel kapcsolatos tevékenységek

Közhasznú tevékenységhez kapcsolódó közfeladat, jogszabályhely

2011. évi CLXXIX. törvény a nemzetiségek jogairól

A programról

A program elsődleges célja szakpolitikai ajánlások készítése volt a 2014-2020-as EU-s ciklusra különböző, a roma integráció tekintetében fontos területeken. A javaslatok elkészítését, szükséges esetben, kutatások, adatgyűjtések előzték meg. Az elkészült anyagokat eljuttattuk szakpolitikusokhoz illetve elérhetővé tettük az Alapítvány honlapján is.

Az egyes szakterületek kiválasztásában szerepet kapott az AA korábbi programjainak tapasztalata, a felkért szakértők véleménye valamint a Nemzeti Roma Stratégia által megjelölt prioritások. A program részét képezték olyan műhelymunkák, ahol az elkészült anyagokat bemutattuk, vitára bocsátottuk, majd a kapott visszajelzések figyelembe vételével véglegesítettük azokat.

A program lebonyolításában együttműködtünk a Budapest Intézettel és az ELTE Gazdaság- és Társadalomföldrajz tanszékének oktatóival.

A Planning Programban a következő területeken végeztünk kutatásokat és készítettünk ajánlásokat:

- Pénzügyi fejlesztő programok

A kutatás támaszkodott az Autonómia Alapítvány hasonló tartalmú fejlesztő programjainak (IDA, IDA II., Esélykassza, SIMS) tapasztalataira

- Projekt támogató szolgáltatások

A kutatás támaszkodott az Autonómia Alapítvány hasonló tartalmú fejlesztő programjainak (Projektfejlesztő szolgáltatás, Mentor program, Kiegészítő támogatás program, Svájci és Norvég Civil Alap)

- Helyi gazdaságfejlesztés

A munkában partnerünk volt a Budapest Intézet és az ELTE Gazdaság- és Társadalomföldrajz tanszéke

- Telepfelszámolási programok

- Roma migráció

Svájci-Magyar Civil Alap

Forrása/támogató

Svájci Külügyminisztérium

Teljes költségvetés

31.494.489 Ft

Tárgyévben felhasznált összeg

11.094.471 Ft

Közhasznú tevékenység megnevezése

Bel-, és külföldi adományok gyűjtése az Alapítvány céljainak megvalósításához

Közhasznú tevékenységhez kapcsolódó közfeladat, jogszabályhely

2011. évi CLXXXIX. tv. 6. § a), b)

A programról

A szociális és környezetvédelmi területen, az Észak-magyarországi és Észak-alföldi régiókban (Nógrád, Heves, Borsod-Abaúj-Zemplén, Szabolcs-Szatmár-Bereg, Hajdú-Bihar és Jász-Nagykun-Szolnok megyék) tevékenykedő civil szervezetek megerősítését és kapacitásuk növelését pályázati programot az Autonómia Alapítvány az Ökotárs Alapítvánnyal (konzorciumvezető), a Demokratikus Jogok Fejlesztéséért Alapítvánnyal (DemNet) és a Kárpátok Alapítvány-Magyarországgal együttműködve hajtja végre. Az Autonómia Alapítvány a szociális tématerületen végrehajtott projektekért felelős.

Szociális szolgáltatások nyújtása:

- a szociális szolgáltatások és az egészségügy terén, valamint a szociális védőháló egyéb alrendszeiben tevékenykedő állami szereplők és a szolgáltatásokat nyújtó civil szervezetek által le nem fedett, (hiány)területek azonosítása és modellértékű szolgáltatási programok kidolgozása illetve működtetése többek között a fogyatékkal élők, munkanélküliek, hajléktalanok, idősek, gyermekek, nők, kábítószer-használók számára;
- állami és nem állami szereplők együttműködésének javítása;
- a szociális szolgáltatásokra vonatkozó új vagy már létező standardok, előírások továbbfejlesztése az érdekeltek széles körének bevonásával, a kormányzati, önkormányzati szervek és civil szervezetek közötti együttműködés kialakításával, illetve – az adott helyzethez és a lehetőségekhez mérten – helyi jogalkotási kezdeményezések révén;

- kapacitásbővítés annak érdekében, hogy a civil szervezetek jó minőségű szolgáltatásokat tudjanak nyújtani (beleértve például egyes tevékenységek engedélyeztetését) és az intézményrendszer egyenrangú partnereként tudjanak tevékenykedni, beleértve a külső (humán és pénzügyi) erőforrások bevonását, az átláthatóság és elszámoltathatóság követelményeivel kapcsolatos ismereteket, különös tekintettel a helyi környezetben végzett szociális szolgáltatásokra;
- a roma népesség társadalmi befogadását és integrációját elősegítő modellértékű projektek és szolgáltatások kidolgozása és működtetése;
- a civil társadalom bevonásának erősítése, különös tekintettel az önkéntesség erősítésére és olyan újszerű, innovatív megközelítések kidolgozására, amelyek jelenleg hiányoznak az adott terület eszköztárából (külföldi, vagy más helyütt kipróbált módszerek adaptációja; közösségi részvételre alapozott fejlesztések; különböző szakterületek, szektorok együttműködéséből adódó szinergiák kiaknázása).

A Svájci-Magyar Együttműködési Programról

A kibővült Európai Unió gazdasági és társadalmi egyenlőtlenségeinek csökkentésére, Svájc pénzbeli hozzájárulást nyújt azoknak az országoknak, amelyek 2004. május 1-én csatlakoztak az Unióhoz. A program keretében Svájc összesen 130,7 millió svájci frankkal (kb. 31 milliárd Ft) támogatja Magyarországot. Az együttműködési program a következő területekre koncentrál: az alpinfrastruktúra és a környezet, egészségügy, a magánszektor ösztönzése, kutatás, partnerség és civil szervezetek tevékenysége a környezeti és társadalmi szektorban. Svájc oly módon is hozzájárul az Európai Unió kibővítéséhez, hogy civil szervezetek számára támogatási alapot hoz létre (Civil Alap). Az alap célja, hogy elősegítse és megerősítse a civil társadalom részvételét az ország társadalmi-gazdasági fejlődésében, mert a civil társadalom központi szerepet játszik.

Mi történt 2013-ban?

Az első pályázati fordulóban (benyújtási határidő: 2012. november 12., projektek kezdése: 2013. február 18.) a roma integrációt célzó projektek kiemelt figyelmet kaptak és teljes, programban a kiosztható keret egyharmadát ilyen tárgyú pályázatoknak ítélték meg a bírálók.

2013. szeptemberében került meghirdetésre a II. pályázati kör, melynek keretében 2014-ben 212 millió forint támogatáshoz jutottak a pályázó szervezetek a szociális tématerületen.

A program számokban

I. Pályázati kör

Roma integrációs projektek		
Szervezet neve	Település	Megítélt támogatás
Elfogadlak Alapítvány	Arló	12 025 154
Nógrád Megyei Cigány Kisebbségi Képviselői és Szószólók Szövetsége	Bátonyterenye	24 021 972
Igazgyöngy Alapítvány	Berettyóújfalu	21 670 200 Ft
ÉLETFA Segítő	Debrecen	23 057 400

Szolgálat Egyesület		
Kisebbségi Közösségi Közhasznú Egyesület	Hajduhadház	2 825 600 Ft
A Hernádvölgye Romák és Hátrányos Helyzetűekért Egyesület	Halmaj	2 156 000 Ft
Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Tanya- és Falugondnokok Egyesülete	Miskolc	10 783 000
Roma Munkaadók és Munkavállalók Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Szövetsége	Nyíregyháza	10 758 960
Regionális Érdekvédelem Alapítvány	Nyíregyháza	22 984 900
Gyerekekért SOS 90 Alapítvány	Nyírtelek	24 064 000
Periféria	Nyíregyháza	19 010 050
Selyeb Fejlesztésért Közhasznú Egyesület	Selyeb	2 143 000
Szalonnai Sport és Közösségfejlesztő Egyesület	Szalonna	18 828 000
Dél-borsodi Romák Integrációját Elősegítő Közhasznú Egyesület	Tiszatarján	22 110 732
Csereháti Roma Önsegítő Közhasznú Egyesület	Tomor	13 520 700
Vanyarcért Egyesület	Vanyarc	6 173 420
Összesen		236 133 088 Ft

Nem közvetlenül roma integrációs tárgyú projektek

Miskolci Autista Alapítvány	Miskolc	21 600 000 Ft
Dialóg Egyesület	Miskolc	21 667 320 Ft
Akadálymentes tanulásért Alapítvány	Nyíregyháza	1 705 000 Ft
Vesebetegek B.-A.-Z. Megyei Egyesülete	Miskolc	10 188 560 Ft
Kamasz-Tanya Gyermek és Ifjúsági	Szolnok	17 248 600 Ft

Egyesület		
"Jót s Jól" a Szatmári Kistérségben Egyesület	Géberjén	17 310 870 Ft
Bihar Fejlődéséért Egyesület	Berettyóújfalu	21 240 000 Ft
Humán Fejlesztők Kollégiuma	Debrecen	16 759 800 Ft
Szocio East Egyesület	Nyíregyháza	19 954 650 Ft
Holdam Önszolgáltató és Ismeretterjesztő Egyesület	Miskolc	23 547 400 Ft
Bihar Községeiért Alapítvány	Berettyóújfalu	24 066 900 Ft
Forrás Leleli Szolgáltatók Egyesülete	Debrecen	1 342 000 Ft
Önmegvalósítás Egyesület	Miskolc	9 000 400 Ft
Szendrőládi Népfőiskolai Egyesület	Szendrőlád	12 036 920 Ft

Kosztlyu Ádám Emlékére a Leukémiás, Daganatos és Zemplén Fogyatékos Gyermekeiért Alapítvány	Sátoraljaújhely	22 384 440 Ft
Vasutasok Országos Közművelődési és Szabadidő Egyesülete Vörörmarty Mihály Művelődési Ház	Miskolc	10 796 000 Ft
Laurus Szociális és Kulturális Egyesület	Miskolc	10 828 200 Ft
Összesen		261 677 060 Ft

EGT/Norvég Civil Támogatási Alap

Forrása/támogató

Az EGT brüsszeli Finanszírozási Mechanizmus Iroda

Teljes költségvetés

96.752.400 Ft

Tárgyévben felhasznált összeg

18.660.330 Ft

Közhasznú tevékenység megnevezése

Bel-, és külföldi adományok gyűjtése az Alapítvány céljainak megvalósításához

Közhasznú tevékenységhez kapcsolódó közfeladat, jogszabályhely

2011. évi CLXXXIX. tv. 6. § a), b)

A programról

Az EGT/Norvég Civil Támogatási Alap átfogó célja, hogy „segítse a magyarországi civil társadalom fejlődését, valamint erősítse részvételét a társadalmi igazságosság, a demokrácia és a fenntartható fejlődés alakításában”. A támogatók döntése értelmében ezen belül az Alap kiemelt figyelmet fordít az emberi és kisebbségi jogokra (etnikai, vallási, nyelvi, valamint szexuális orientáció alapján), a jó kormányzásra és átláthatóságra, a rasszizmus és az idegengyűlölet elleni harcra, a megkülönböztetés és a társadalmi egyenlőtlenségek, a szegénység és kirekesztés elleni fellépésre valamint a nemek közti egyenlőségre, beleértve a nemi és családon belüli erőszakot. Mindennek érdekében az Alap az alábbi részterületeken kidolgozott projektekhez nyújt támogatást:

- emberi jogok és demokrácia;
- női jogok és esélyegyenlőség;
- szervezet- és közösségfejlesztés;
- ifjúsági- és gyermekügyek;
- környezetvédelem és fenntartható fejlődés;
- jóléti szolgáltatások társadalmilag sérülékeny csoportoknak;
- társadalmilag sérülékeny csoportok megerősítése (fókusz: roma integráció).

Az Autonómia Alapítvány 2013-ban a jóléti szolgáltatások társadalmilag sérülékeny csoportoknak valamint a társadalmilag sérülékeny csoportok megerősítése (fókusz: roma integráció) témakörökben beadandó kisprojektekért volt felelős.

Mi történt 2013-ban?

Az Autonómia Alapítvány 2013-ban a jóléti szolgáltatások társadalmilag sérülékeny csoportoknak valamint a társadalmilag sérülékeny csoportok megerősítése (fókusz: roma integráció) témakörökben beadandó kisprojektekért volt felelős.

A kisprojekt pályázatra civil szervezetek pályázhattak és pályázhatnak olyan projektekkel, amelyek célja a saját szűkebb és szélesebb közösségük fejlesztése. E fejlesztések eredményeképpen a szervezeteknek képessé kell válniuk arra, hogy helyi és általános közcélok érdekében saját erőforrásaikat mozgósítsák, és ezáltal erősítik részvételüket a társadalmi igazságosság, a demokrácia és a fenntartható fejlődés alakításában.

Az egyes projektekre elnyerhető összeg legalább 1 500 € (436 185 forint) és legfeljebb 10 000 € (2 907 900 forint) volt. A támogatott projektek legfeljebb 12 hónap hosszúak lehettek, minimum időtartam nem volt.

2013-ban a következő, az Alap első körével kapcsolatos tevékenységek zajlottak:

A pályázati rendszer kialakításában való részvétel (pl. pályázati felhívás, adatlap, online rendszer, valamint egyéb kapcsolódó dokumentáció kidolgozásában való részvétel);

A pályázati felhívások meghirdetésében való közreműködés (folyamatos e-mail-es, telefonos, személyes konzultációs lehetőség biztosítása, részvétel a pályázók számára tartott megyei információs napok előkészítésében és lebonyolításában);

A pályázatok értékelésének lebonyolítása a fenti két területen (a beérkező pályázatok előszűrése és igény szerint helyszíni előmonitorozása; független értékelő szakértők kiválasztása és megbízása, munkájuk felügyelete és koordinálása; háromtagú bíráló bizottságok felállítása; javaslatétel a Konzorciumvezető számára a támogatásra ajánlott és nem ajánlott projektekre vonatkozóan (indoklással ellátva és feltételek meghatározásával); részvétel a Konzorciumvezető által felállított végső bíráló testület munkájában; a pályázók írásos értesítése a támogatási döntés eredményéről (indoklással));

A nyertes projektek megvalósításának menedzselése, ellenőrzése (a támogatási szerződések megkötése személyes találkozók alkalmával; a visszaérkező szerződések mellékleteinek ellenőrzése, és aláírásra való benyújtása a Konzorciumvezetőhöz; a támogatottak négyhavi rész- és végbeszámolóinak (tartalmi és pénzügyi) begyűjtése és ellenőrzése, beleértve minden projekt esetén a számlamásolatok véletlenszerűen kiválasztott, 10 százalékat; a jóváhagyott támogatási részletek átutalásának kezdeményezése a Konzorciumvezetőnél; a kiválasztott projektek helyszíni ellenőrzése; a támogatottak kérdéseinek megválaszolása illetve egyéb kommunikáció (pl. facebook és eseménynaptár kapcsán); a szerződésmódosítási kérelmek kezelése;

Részvétel nemzetközi találkozókban (2013-ban két alkalommal - 2013.03.19-20., Brüsszel, FMO Fund Operators' Workshop; 2013. május, Oslo, Fund Operators' meeting).

A program számokban

Témakör	F. Jóléti szolgáltatások társadalmilag sérülékeny csoportoknak	G. Társadalmilag sérülékeny csoportok megerősítése (fókusz: roma integráció)
Beadott pályázatok száma	170 db	115 db
Támogatott pályázatok száma	14 db	18 db

Támogatási arány	8,2%	15,7%
Támogatási összeg (EUR)	120 482,5 €	155 004 €
Projektekben elért/bevont személyek száma	kb. 5500 fő a szerződésekben szereplő tervezett értékek szerint	kb. 1850 fő a szerződésekben szereplő tervezett értékek szerint
Előmonitorozások száma	1 db	1 db
Helyszíni látogatások száma	4 db	5 db
Elfogadott beszámolók száma	2 db	1 db

Egy gondolat a jövőről

2014-ben még két pályázati kör lebonyolítása zajlik, majd a nyertes projektek követése, valamint a bilaterális és kiegészítő tevékenységek megvalósítása várható.

Kapacitásfejlesztő tanulmányút Spanyolországban

Forrása/támogató

Open Society Foundations

Teljes költségvetés

5.391.896 Ft

Tárgyévben felhasznált összeg

4.773.081 Ft

Közhasznú tevékenység megnevezése

Nemzeti etnikai és kisebbségekkel kapcsolatos tevékenységek

Közhasznú tevékenységhez kapcsolódó közfeladat, jogszabályhely

2011. évi CLXXIX. törvény a nemzetiségek jogairól

A programról

A tanulmányút célja segíteni a 2014-20-as EU-s tervezési folyamatot néhány olyan spanyolországi roma inklúziót segítő program gyakorlatának vizsgálatával, melyek Európában is széles körben ismertek.

A tanulmányútra roma integrációval foglalkozó állami ügynökségek, minisztériumok csúcs- és középvezetők kaptak meghívást Csehországból, Szlovákiából, Romániából, Bulgáriából és Magyarországról.

Mi történt 2013-ban?

A tanulmányút programjai a következők voltak:

- a civil szervezetek, mint támogatásközvetítő szervezetek szerepének, különös tekintettel a Fundacion Secretariado Gitano (FSG) működésére
- az elsődleges munkaerőpiacra irányuló foglalkoztatást segítő Acceder program, valamint
- az integrációt segítő lakhatási program, az IRIS integrált módszereinek vizsgálata.